

Express Pomorski

Pismo niezależne i bezpartyjne

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Św. Katarzyny nr. 3. Telefon nr. 326

Włochy lub Polska, to nie Kamerun.

(Jz.) Wczorajsze telegramy z Rzymu przyniosły niezwykle sensacyjną wiadomość: Oto król włoski na dwugodzinnej bardzo dramatycznej audjencji, nakłaniał Mussoliniego, aby podał się do dymisji. Mussolini nie miał już odwagi wręcz odmówić, lecz oświadczył tylko królowi, że sam wybierze chwilę ustąpienia. Poza tem prosił, aby król ogłosił amnestję dla wszystkich zbrodniarzy politycznych i radził załatwić sprawę przesilenia w drodze kompromisu.

Karjera Mussoliniego kończy się! Rozpoczął ją od stosowania hasła głoszonego przez niekoronowanego króla naszej endecji p. R. Dmowskiego o „biciu w zęby” przeciwnika — a kończy... potępieniem tej metody. Bo że p. Mussolini potępił ją na przedświadczonej posiedzeniu parlamentu włoskiego, to fakt, który nie zdolają zatrzeć jego najnowsze represje. Bowiern, jak się okazuje dzisiaj, p. Mussolini jeszcze nie uważa się za pokonanego. Jeszcze raz postanowił użyć metody „silnej pięści” i kneblowania ust. Jak donoszą telegramy, skonsygnował policję, wojsko, swoją milicję i zawiesił wszystkie organy prasowe liberalów, stronnictwa katolicko-ludowego i socjalistów. Nie w smak są mu sensacyjne rewelacje, które przynoszą dzienniki opozycyjne o jego współwiedzy i współdziałaniu w zamachach na życie opozycjonistów. Nie chce, aby naród włoski wiedział, że głowa państwa, król, domagał się od Mussoliniego jego ustąpienia.

Na nic się zdadzą te wszystkie represje. Metoda kneblowania ust tym razem zawiodła i cały kraj już wie o tem, co wiedzieć powinien. A wiedząc, jednogłośnie domaga się spełnienia woli króla, woła Mussoliniemu: Do dymisji! Włosi dość mają awantur, dość buty i zbrodni faszystowskich, dość walki na sztylety i browningi; pragną pokoju, ładu, praworządności. Mussolini nie zdo-

łał dać im tych niezbędnych państwu czynników, więc winien odejść. Taka jest opinia olbrzymiej większości narodu włoskiego.

P. Mussolini niepotrzebnie wyrządził ową wielką przykrość, o której pisaliśmy przed paru dniami, swoim endeckim wielbicielom w Polsce. Sprytnie uknu-

ty plan pozyskania opozycji dla współpracy nie powiódł się. Wybuch bomby w postaci projektu nowej ordynacji wyborczej wywołał całkiem inny efekt, niż się spodziewał. Wywołał rozgoryczenie wśród obawiających się o mandaty i tuste posady faszystów a opozycję utwierdził w jej stanowisku. W dodatku umocnił ludność w przekonaniu, że to, co dotychczas robił Mussolini było bezprawiem, złem i szkodliwym.

P. Mussoliniemu pozostają obecnie tylko dwa wyjścia: Ustąpić albo dokonać drugiego zamachu stanu. Ma przeciwko sobie wzmocniającą się opozycję, olbrzymią większość narodu i nawet głowę państwa — króla; za sobą tylko część wierną mu jeszcze faszystów, tworzącą milicję faszystowską. Armję zorganizował, lecz mimo to może ona stać się dla niego groźną. Zdaje się, że nawet Mussolini w takiej sytuacji zrezygnuje z zamachu stanu. Najbliższe dni przyniosą zapewne jego ustąpienie.

Szybka lecz krótkotrwała karjera Mussoliniego oraz dzieje jego rządów powinny pouczyć naszych domorosłych faszystów, że chorób organizmu społecznego nie leczy się olejem rycynusowym, pałką, kneblowaniem ust, nożem i rewolwerem. Dyktatura jest możliwa, lecz tylko w jednej Rosji z jej biernymi, ciemnymi masami lub gdzieś w Kamerunie — a i tam nie długi czas. Żaden kulturalny naród, miłujący wolność, nie zechce odgrywać przez okres choćby tylko kilkuletni roli stada głupich owiec. Te czasy, kiedy tak było, w Europie już dawno i bezpowrotnie minęły. Dlatego też ci, którzy marzą o sprawowaniu dyktatury nad narodem niechaj czempredzej wynoszą się... choćby do Kamerunu. Pytanie tylko, czy zamieśzkali tam murzyni zechcieliby zgodzić się na panowanie w swym kraju naszych endeckich „genjuszy” a la Kucharski i Seyda.

Rada Ambasadorów w sprawie Kolonii.

Ustalenie tekstu noty do Niemiec.

PARYŻ, 31. grudnia.

Oczekiwane z ogólnem napięciem posiedzenie Rady Ambasadorów rozpoczęło się o godz. 3-ej po południu. Już przed posiedzeniem było w kołach politycznych Paryża rzeczą wiadomą, iż są wszelkie widoki osiągnięcia zupełnego porozumienia między rządami francuskim a angielskim w sprawie wspólnej noty. Wynik narad popołudniowych na Quai d'Orsay zupełnie te przewidywania potwierdził.

Rada Ambasadorów ustaliła ostatecznie tekst noty, jaka ma być wysłana do rządu niemieckiego, poczem zakomunikowała tekst przez siebie ułożony rządowi państw sprzymierzonych do aprobaty. Po zaakceptowaniu noty przez wszystkie rządy interesowane zostanie podane do publicznej wiadomości. Nota nieć będzie charakter prowizoryczny, ograniczając się do stwierdzenia niewąt-

pliwych uchybień niemieckich oraz niemożliwości dodatkowego wypełnienia przez Niemcy zlekceważonych zobowiązań traktatowych w terminie od 10-go stycznia, skutkiem czego nie może także w tym terminie odbyć się ewakuacja strefy kolońskiej.

Ostateczne stanowisko Rady Ambasadorów określone zostanie w drugiej nocie, opartej na ostatecznym sprawozdaniu Komisji Kontrolującej. W nocie tej zostanie omówiona także kwestja, w jakim czasie i pod jakim warunkiem strefa kolońska będzie mogła być opuszczona. Termin wysłania tej drugiej noty nie jest jeszcze wiadomy, zwłaszcza że między Francją a Anglią nie doszło jeszcze do ostatecznej wymiany zdań co do jej treści. Według jednak przewidywań tutejszych wysłanie tej noty nastąpi przed końcem stycznia.

Nowy rząd w Niemczech utworzy Marks?

WIENIEŃ.

„Neue Freie Presse” donosi z Berlina: Oczekują tu, że prezydent Rzeszy Ebert powierzy ponownie misję utworzenia gabinetu dotychczasowemu kanclerzowi Marksowi, który w tym wy-

padku powoła do rządu wszystkich dotychczasowych ministrów, a przede wszystkim Stresemanna, jako ministra spraw zagranicznych i Gesslera jako ministra Reichswehry.

CRISTAL

PROSTA 3 Telef. 8-55
Pocz. o g. 4 1/2, niedziela o g. 3

Dziś wielka uroczysta Premjera!

„O czem się nie mówi”

według pow. Gabrieli Zapolskiej, w roli głównej gwiazda ekranu polskiego

JADWIGA SMOSARSKA

Film polskiej wytworni Sfinks

Film ten
reklamny
nie
wymaga

Jak ukarano oszustów podatkowych na Śląsku?

Jak donoszą pisma, śląskie władze skarbowe w Katowicach nałożyły już na niektóre spółki wielkiego przemysłu kary za znane wielkie oszustwa podatkowe. Od spółki „Giesches Erben” władze zażądały zapłacenia tytułem podatku i kary sumy 76 milionów złotych. Spółce „Hohenlohe” nałożyły władze skarbowe karę w wysokości 16 milionów złotych, spółce „Ostkohlen” jeden milion złotych. Zjednoczone huty Laury i Królewska nie zapłaciły podatku i kary w gotówce, lecz odstąpiły 17 proc. swych akcji na karę, podatek i opłatę stempową.

Niezależnie od tych kar administracyjnych, prokuratorja państwa prowadzi dalej dochodzenia przeciwko spółkom: Hohenlohego i Cezara Welheima. Te dwie sprawy karne nie są umorzone. Stwierdzić również należy, że przemysł śląski nie zapłacił podatku majątkowego. Obecnie podatek ten musi być zapłacony, co oczywiście obciąża opieszale przedsiębiorstwa. Zbytecznym jest dodawać, że zabagnienia podatkowe w przedsiębiorstwach, spowodowane mogą nowe trudności dla tych przedsiębiorstw.

Błogosławieństwo Ojca św. dla narodu polskiego.

Znamienne wyróżnienie Prezydenta Rzplitej.

WARSZAWA, 1. stycznia.

W dniu wczorajszym odwiedził naszego papieskiego mśc. Lauri Prezydenta Rzeczypospolitej i wręczył mu w imieniu Ojca świętego dwa złote medale, pochodzące ze skrytki, zamurowanej za czasów Leona XIII w drzwiach Bazyliki św. Piotra. Skrytka ta, jak wiadomo, bywa każdorazowo burzona podczas wielkiego roku jubileuszowego. Do me-

dali tych dołączone było pismo Ojca świętego, zawierające błogosławieństwo dla Prezydenta i jego rodziny, tudzież dla całego narodu polskiego, jakoteż serdeczne życzenia najpomyslniejszego rozwoju państwowego.

Zaznaczyć należy, iż medali powyższych jest każdorazowo tylko 12 i są one przez Ojca św. rozdawane tylko 6 najwybitniejszym osobistościom świata politycznego.

Koło Pań P. L. O. P. P.

przypomina, że dziś 3. bm. bal w salach Dworu Artusa. Przygrywać będzie muzyka doborowa 63 pp. Wstęp 4 zł., bilet familijny na 2 osoby (zł. Początek o godzinie 22głej.

KARYGODNE WYBRYKI.

W ostatnich wypadkach mnożą się wypadki obrzucania kamieniami jadących pociągów pasażerskich na szlakach oraz podczas wjazdu i wyjazdu pociągów wielkości pięci dorosłego człowieka wpadają do przedziałów, rozbijając szyby okien i narażając jadących pasażerów na okaleczenie. Na występki podobne w przeważnej części pozwalają sobie wyrostki źle wychowane i nie umiejące zdać sobie sprawy, jakie skutki fatalne może czyn podobny za sobą pociągnąć. Ze względu na bezpieczeństwo podróżujących apeluje się przede wszystkim do rodziców mających dzieci, by występki podobne z całą energią u młodzieży wykorzeźbiali. Społeczeństwo wzywa się do tepienia podobnych wybryków i oddawania sprawców organom bezpieczeństwa w razie przychwylenia na gorącym uczynku.

Zawody piłki nożnej.

Zawody towarzyskie w piłkę nożną pomiędzy tutejszym „Sokołem” a drużyną piłki nożnej 63 pp. odbędą się w niedzielę dnia 4. bm. o godz. 14tej na boisku sportowym przy Szosie Chełmińskiej.

Ślizgawka.

Zarząd Tow. gimn. „Sokół” w Toruniu podaje do wiadomości, że z dniem 1. I. br. otworzona została ślizgawka na „Martwej Wiśle” (przy Parku Miejskim) i oddaje się takową do użytku Szan. Pu bliczności codziennie od godz. 9-iej rana do 6ej wiecz. za bardzo skromną opłatą.

Ważne dla inwalidów.

Związek Inwalidów Wojennych Pow. Koło Toruń przypomina wszystkim członkom, którzy zalegają ze składkami miesięcznymi, ażeby w jaknajkrótszym czasie takowe uregulowali, gdyż z rozpoczęciem nowego roku kalendarzowego jesteśmy zmuszeni w myśl statutu Związku skreślać wszystkich tych członków, którzy dłużej jak 3 miesiące należności związkowych nie uiszcili.

Ruch Wydawniczy.

„Morze”, czasopismo ilustrowane, organ Ligi Morskiej i Rzeczej. Na zeszyt 2gi czasopisma „Morze” złożyły się następujące artykuły: N. C. H. Pistla „Bandera” kom. Cz. Petelena, „Podstawy Polityki Morskiej” dr. J. Marlicza, „Hodowla łosia” E. L., „Żegluga na rzekach płytkich” A. Rylke, „Pustelnik z Matapanu” Mar. Zaruskiego, „Wyszkolenie personelu okrętowego” F. Rostkowskiego, „Motorowy statek Flottnera” H. Jętkiewicza, bogaty dział sportu, kroniki morskiej i oficjalny L. M. i R. Zeszyt zdobi 20 ilustracji.

Kupimy nr. 1 i 2 (rocznik I-szy) „Wiadomości Literackich”. Łaskawe zgłoszenia prosimy skierować do redakcji „Ekspressu”.

Co grają w Teatrze? Dziś.

Po południu „Krasnoludki”. Wieczorem: „Małżeństwo Fredeny”.

Jutro.

Po południu „Księżniczka Czardasza”. Wieczorem „Małżeństwo Fredeny”.

CRISTAL Dziś O czem się nie mówi W roli głównej Jadwiga Smosarska

„CORSO” Dziś Tajfun na pustyni sensacyjny dramat w 5 aktach Nadprogram farsa w 1 akcie Początek o godz. pół do 5, w niedzielę i święta o godz 4

PALACE DZIS MIA MARA w swej najnowszej kreacji w 7 aktowym dramacie pod tyt. Miłość i pieniądze Początek o g. 5 i pół, 7 i 8 i pół, w niedzielę 4

Dział Grafologiczny pod kierunkiem Instytutu Grafologii Naukowej prof. Henryka Grałskiego, Kraków, ul. Batorego 25

Pokaż jak piszesz, — powiem ci, jak się spisujesz!

5. Bon Grafologiczny

Imię Godło

Dla otrzymania określenia swego charakteru, należy napisać własne swoje imię i dowolne „godło”, potem wyciąć cały bon i przesłać go do Instytutu Grafologii Naukowej prof. Henryka Grałskiego, Kraków, ul. Batorego 25, dołączając 1 zł. (gotówką lub w znaczkach pocztowych) na pokrycie kosztów administracyjnych. Odpowiedzi ukazywać się będą w Dziale Grafologicznym naszego pisma.

Toruń, d. 192

„EXPRESS POMORSKI”

Karol Smaciarz

aspirant i Kmdt. Pow. Pol. Państw. w Wąbrzeźnie zmarł nagle dnia 30. XII. 1924 roku

Cześć Jego pamięci.

Komenda XII. Okr. Pol. Państw.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 5. I. 1925 r. o godz. 10-iej w Wąbrzeźnie.

Cukier 0,55 gr. Smalec 1,40 zł. Margaryne 1,00 zł. Zapalki 0,40 gr. poleca

Arazewski

Nar. żnik Chełm. Szewskiej

„Szwajcarskie gorzkie ziola” (z kogutkiem) znakomicie ułatwiają funkcję organów trawienia

Idealny naturalny środek przy chorobach zaparciach i przeciwko otyłości. Sprzedają apteki i drogerje

MOTOCYKLE

znowu nadeszły. Polecam takowe i proszę o zwiedzenie bez przymusu kupna. — Także polecam opony i węże samochodowe „MECHELIN” „CONTINENTAL”. Generalne zastępstwo wszelkich wyrobów „BOSCHA”, jak oświetlenie, trąby, świece i t. p. Maszyny do pisania i szycia, rowery, wirówki do mleka, wszelkie przybory reparacyjne, oliwy, smary, benzyna i benzol.

Władysław Katafias

Najstarsze przedsiębiorstwo na Pom. Telefon nr. 447.

Reklama dźwignią handlu i przemysłu

Froter Srebrzy Szczotki poleca najtaniej Drogerja pod Koroną Leon Rychter, Toruń, Chełmińska 12 — Tel. 102

Kaszel, chrypkę, duszność usuwają oryginalne

Pastyłki Belgijskie

z marką „kogut” à la Valda, bez gumy. Sprzedają apteki i drogerje.

Przewodnik przemysłowo-handlowy po Toruniu

Wymienione poniżej firmy polecamy Szanownym Czytelnikom.

Table with 5 columns: Artykuły spożywcze, Materiał opałowy, Krawiectwo, Tytonie, Różne. Each column lists various businesses and their services in Toruń.

Ceny prenumeraty. Miejsowe 2,50 zł., z odnośzeniem lub zamiejscowe 2,75 zł., za granicą 4,00 zł. Ceny ogłoszeń: (wiersz milimetry) na stronie 7 łamowej 10 gr. Na stronie 4 łamowej 30 gr. Na pierwszej stronie 60 gr. Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 25% nadwyżki. Ogłoszenia drobne: wiersz napisowy 15 gr., każde następne słowo 8 gr. Ruch towarystw 20 gr. wiersz redakcyjny. Komunikaty 30 gr. wiersz redakcyjny. Ogłoszenia zagran. 100% nadw. zł. Za terminowy druk nie odpowiadamy. Od cen powyższych opustów nie udziela się. Administracja otwarta od 9-iej do 1-iej i od 3-iej do 6-iej. Redakcja od 4-iej do 6-iej.